

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Запорізька політехніка»

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

**до проведення семінарських та практичних занять
з дисципліни «Торговельне підприємництво»
для здобувачів вищої освіти спеціальності 076
«Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», освітня
програма (спеціалізація) Організація торгівлі та
комерційна логістика ОС «Бакалавр»
денної форми навчання**

Методичні вказівки до проведення семінарських та практичних занять з дисципліни «Торговельне підприємництво» для здобувачів вищої освіти спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», освітня програма (спеціалізація) Організація торгівлі та комерційна логістика ОС «Бакалавр» денної форми навчання / Укл. ст. викладач І.В.Кочнова. – Запоріжжя, 2019. – 28 с.

Укладач: І.В. Кочнова, ст. викладач.

Затверджено
на засіданні кафедри
маркетингу та логістики
Протокол № 3 від 29.10.19

Узгоджено та рекомендовано
до друку НМК ФЕУ ЕГІ
НУ«Запорізька політехніка»
протокол № 23 від 06.11.19

ЗМІСТ

	стор.
1. Мета та завдання дисципліни, її місце і роль в навчальному процесі	4
2. Тематичний план дисципліни	4
3. Плани семінарських та практичних занять	8
4. Перелік питань, що виносяться на залік	23
5. Рекомендовані література та джерела	25

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА З КУРСУ «ТОРГОВЕЛЬНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО»

1 МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ, ЇЇ МІСЦЕ І РОЛЬ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Мета є формування системи теоретичних і практичних знань з питань торговельної підприємницької діяльності, вмінь аналізувати проблеми та ситуації для їх оптимального розв'язання, набуття логічного підприємницького мислення для самостійних початкових дій у бізнесі.

Завдання є розуміння сутності, принципів, форм та видів торговельної підприємницької діяльності; усвідомлення передумов та організаційно-правових основ підприємницької діяльності в Україні; оволодіння методами, організаційно-економічними механізмами та інструментами здійснення підприємницької діяльності.

Предметом є підприємництво, як особливий вид економічної діяльності людей, що характеризується економічною творчістю, новаторством, здібністю до ризику, вільному прояву ініціативи і направлений на ефективну мобілізацію матеріальних, фінансових та трудових ресурсів для отримання доходу (прибутку).

Міждисциплінарні зв'язки: дисципліни, що передують вивченню цієї дисципліни – «Вступ до спеціальності», «Економічна теорія», «Мікроекономіка», «Макроекономіка».

У результаті вивчення дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

знати:

– основи прогнозування напрямків розвитку та проблем торговельного підприємництва в контексті його законодавчого та правового регулювання;

вміти:

- використовуючи знання, набуті в процесі вивчення проблем торговельного підприємництва, за допомогою додаткової літератури, статистичного та фактичного матеріалу, проаналізувати структуру та фактори складових суспільного виробництва;
- використовуючи додаткову літературу, за допомогою набутих знань, визначати тенденції та особливості розвитку економічних систем;
- використовуючи знання теорії та практики торговельного підприємництва, за допомогою додаткової літератури критично оцінювати пріоритети та особливості регулювання взаємодій економічних суб'єктів.
- засновуючись на здобутих знаннях закономірностей розвитку торговельного підприємництва з'ясувати пріоритетні напрямки інтеграції економічних суб'єктів в сучасну світогосподарську систему.

2 ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Основи підприємницької діяльності

Тема 1. Сутнісна характеристика товарного ринку.

Сутність та основні риси ринку. Класифікація ринку.

Тема 2. Сутність, роль підприємництва та його особливості у сфери торгівлі.

Підприємництво як соціально-економічна категорія та процес. Роль і значення підприємництва в структурі ринкової економіки. Особливості торговельного підприємництва.

Тема 2. Типологія бізнесової та підприємницької діяльності.

Типи професійної підприємницької діяльності та їх особливості. Виробнича підприємницька діяльність та її форми. Посередницька підприємницька діяльність. Середовище і передумови активізації підприємницької діяльності.

Тема 3. Види бізнесу

Виробниче підприємництво як основний вид підприємницької діяльності. Види підприємства.

Тема 4. Види підприємств, їх організаційно-правові форми та напрями діяльності

Правові основи функціонування підприємств. Класифікація підприємств. Організаційно-правові форми підприємств та види їх об'єднань.

Змістовий модуль 2. Практичні аспекти розвитку бізнесу

Тема 4. Види та форми підприємницької діяльності.

Основні види підприємств та їх організаційні форми. Основні види підприємницької діяльності. Об'єднання підприємств: асоціація, корпорація, холдинг, консорціум, концерн.

Тема 5. Технологія створення підприємства (власної справи).

Підприємницька ідея, її джерела та методи пошуку. Вибір типу підприємництва та обґрунтування цілей підприємницької діяльності. Організація процесу створення і реєстрація нового підприємства. Ліцензування підприємницької діяльності. Бізнес-планування фірми: сутність, роль, методологічні основи, практика.

Тема 6. Бізнес-планування фірми: сутність, роль, методологічні основи, практика

Значення бізнес-плану в підприємницької діяльності. Розробка розгорнутого бізнес-плану з реалізації конкретної підприємницької ідеї. Фірма та її бізнес. Підприємницький продукт: поняття та сутність. Аналіз ринку.

Тема 7. Господарські товариства (ГТ) в Україні

Значення господарських товариств (ГТ) в підприємстві та їх види. Особливості ГТ неакціонерного типу та управління ними. Особливості акціонерних товариств (АТ). Створення АТ. Управління АТ.

3 ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ТА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

ЗАНЯТТЯ 1

Семінар на тему: «Сутнісна характеристика товарного ринку»
2 години

Мета заняття: визначення сутності товарного ринку

План заняття

Теоретичні питання для обговорення

1. Що таке ринок?
2. Які види ринків ви знаєте?
3. Назвіть основні риси деформації ринку в умовах директивної системи господарювання?
4. Перерахуйте основні умови функціонування товарного ринку?
5. У чому виявляються функції ринку?
6. Які риси характеризують ринок вільної конкуренції?
7. Які риси характеризують ринок монополістичної конкуренції?
8. Що таке олігополія?
9. У чому основні відмінності олігополії від монополії?
10. Що відображає коефіцієнт ринкової сили?

Методичні вказівки до підготовки до семінарського заняття

На базі лекційного матеріалу, основної і додаткової літератури, рекомендованої до вивчення курсу джерела: періодичні видання, Інтернет, ЗМІ, підготувати змістовні та обґрунтовані відповіді на теоретичні питання щодо значення маркетингу. Студенти повинні володіти інформацією і бути готові відповідати по всім питанням, наведеним вище.

Тестові завдання для перевірки рівня закріплення матеріалу:

(в кожному тесті правильна відповідь одна, обраний варіант необхідно обґрунтувати навчальними матеріалами):

1. Інфраструктура товарного ринку – це:

а) Сукупність інститутів, систем, служб підприємств, що обслуговують ринок і виконують певне призначення у забезпеченні нормального режиму його функціонування.

б) Сукупність спеціалізованих організацій, що діють у межах особливого ринку.

в) укупність галузей, що обслуговують нормальне функціонування матеріального виробництва.

г) Це сукупність видів діяльності та суб'єктів господарювання, які забезпечують безперебійний обіг речовинних чинників виробництва і товарів кінцевого споживання та надають комплекс послуг з метою підвищення ефективності товарного обігу та раціонального споживання товарів, більш повного задоволення потреб та попиту споживачів.

2. Ринок - це:

а) Сукупність покупців та продавців.

б) Сукупність покупців або всякої групи людей, що вступають у тісні ділові відносини і укладають важливі угоди з приводу будь-якого товару.

в) Сукупність економічних відносин, за допомогою яких здійснюється обіг суспільного продукту в товарно-грошовій формі.

г) Тип господарських зв'язків між суб'єктами господарювання.

3. Які типи господарських відносин існують?

а) Натурально-речові, безоплатні, відповідно до обсягу і структури потреб.

б) Товарні, що здійснюються за допомогою ринку.

в) Усі наведені типи.

4. Які характерні риси товарного ринку?

а) Взаємне погодження сторін, що здійснюють обмін.

б) Еквівалентна відплатність.

в) Вільний вибір партнерів.

г) Наявність конкуренції.

д) Усі наведені приклади.

5. Які існують типи ринків?

а) Нерозвинений – ринкові відносини мають випадковий, найчастіше товарний (бартер) характер.

б) Вільний (класичний) ринок.

в) Регульований.

г) Деформований.

д) Усі наведені типи.

6. Які умови необхідні для переходу до ринкового господарювання в Україні?

а) Наявність у економіці різноманітних форм власності.

б) Забезпечення свободи господарської діяльності.

в) Формування механізму вільного ціноутворення.

г) Вільне маневрування ресурсами.

д) Повнота і доступ до інформації.

е) Наявність ринкової інфраструктури.

ж) Усі наведені відповіді.

7. Регулювання ринку можливо:

а) За допомогою власного ринкового механізму, елементами якого є конкуренція, прибуток, ціна, попит, пропозиція тощо.

б) Держава прямо та опосередковано через держзамовлення, податки тощо.

в) Усі наведені відповіді.

8. Який ринок характеризує становище, за якого попит перевищує пропозицію?

а) Ринок продавця.

б) Ринок цінних паперів.

в) Ринок покупця.

г) Ринок товарів.

9. Які умови функціонування товарного ринку є основними?

а) Матеріальна зацікавленість виробника в обслуговуванні попиту.

б) Наявність резервів виробних потужностей і робочої сили.

в) Наявність інфраструктури ринкового господарювання.

г) Наявність стійкого грошового обігу.

д) Усі наведені умови.

10. Які з перелічених суб'єктів ринку являються основними елементами інфраструктури товарного ринку?

а) Біржі (товарні).

б) Торговельні посередники.

- в) Аукціони, ярмарки та інші форми організаційного внебiржового посередництва.
- г) Спеціальні рекламні агентства.
- д) Торгівельні палати.
- е) Комерційно-виставочні комплекси.
- ж) Консалтингові компанії.
- з) Усі наведені суб'єкти ринку.

Практичні завдання

1. Оберіть певний товар або послугу та класифікуйте його цільовий ринок за такими ознаками: спеціалізацією, територіальною ознакою, механізмом функціонування, ступенем монополізації, рівнем насиченості, ступенем відкритості та активністю ринкових процесів.

Реферати

1. Сутнісна характеристика товарного ринку.
2. Роль товарного ринку світу у розвитку країн регіону.

Методичні рекомендації до написання рефератів

Грунтуючись на основній та додатковій літературі, рекомендованій до виконання самостійної необхідно написати реферат.

Реферат має бути оформлений на листах формату А4 і містити: титульний лист; зміст; Перелік джерел. Обсяг реферату повинен бути не менш як 10 листів.

Реферат повинен складатися з:

- вступу, в якому необхідно вказати актуальність та значимість даного питання;
- основної частини, в якій розкривається сутність доповіді;
- висновків.

З підготовленим рефератом студенту необхідно виступати перед всією групою. Тривалість кожного виступу не більш 5 хвилин.

Література: [5-7, 11]

ЗАНЯТТЯ 2

Семінар на тему: «Сутність, роль підприємництва та його особливості у сфери торгівлі»

2 години

Мета заняття: сучасне визначення підприємництва та особливості у сфери торгівлі

План заняття

Теоретичні питання для обговорення

1. Розкрийте зміст підприємництва як особливої форми економічної активності.
2. Які цілі має підприємницька діяльність?
3. Охарактеризуйте підприємництво як певний стиль і тип господарської поведінки.
4. Назвіть етапи підприємницького процесу. Охарактеризуйте їх зміст.
5. Яку роль у формуванні ефективної системи господарювання відіграє підприємництво?
6. Назвіть основні види підприємництва.
7. У чому полягають особливості торговельного підприємництва?
8. Що є змістом клієнтоорієнтованої філософії торговельного підприємництва?
9. На які види поділяються процеси та операції, що виконуються у сфері товарного обертання? Надайте їм характеристику.
10. Наведить основні підходи до класифікації торговельного підприємництва.

Завдання

1. Приведіть приклади успішного торговельного підприємництва в зарубіжних країнах.
2. Дайте аналіз місця і ролі торговельного підприємства в сучасних умовах трансформації українського суспільства.

Методичні вказівки до підготовки до семінарського заняття

На базі лекційного матеріалу, основної і додаткової літератури, рекомендованої до вивчення курсу джерела: періодичні видання, Інтернет, ЗМІ, підготувати змістовні та обґрунтовані відповіді на теоретичні питання щодо значення маркетинг. Студенти повинні володіти інформацією і бути готові відповідати по всім питанням, наведеним вище.

Реферати

- 1.Тенденції, особливості та проблеми розвитку малого бізнесу в Україні.
2. Торговельне підприємництво в стратегії ринкової трансформації економіки України.

Література: [5-7, 11]

ЗАНЯТТЯ 3

Практичне заняття на тему: «Умови, чинники та принципи розвитку торговельного підприємництва»

2 години

Мета заняття: *вивчення специфічних принципів торговельного підприємництва*

План заняття

Теоретичні питання для обговорення

1. Назвіть основні етапи та тенденції розвитку торгівлі.
2. Які основні принципи підприємництва?

3. Які є специфічні принципи торговельного підприємництва?

4. З яких етапів складається аналіз інвестиційної привабливості сфери бізнесу?

5. Які етапи включає до себе аналіз ринку з метою визначення попиту на конкретний продукт?

6. За якими параметрами здійснюється сегментація ринку?

7. Назвіть основні методи та критерії вибору підприємницької діяльності.

8. Назвіть основні фактори вибору підприємцем торговельної справи.

9. Чим характеризується потенціал сегмента ринку?

10. У чому полягає специфіка підприємництва щодо здійснення торгівлі підакцизними товарами?

11. Специфіка підприємництва щодо здійснення торгівлі антикваріатом.

Методичні вказівки до підготовки до семінарського заняття

На базі лекційного матеріалу, основної і додаткової літератури, рекомендованої до вивчення курсу джерела: періодичні видання, Інтернет, ЗМІ, підготувати змістовні та обґрунтовані відповіді на теоретичні питання щодо значення маркетинг. Студенти повинні володіти інформацією і бути готові відповідати по всім питанням, наведеним вище.

Тестові завдання для перевірки рівня закріплення матеріалу:
(в кожному тесті правильна відповідь одна, обраний варіант необхідно обґрунтувати навчальними матеріалами):

1. Зовнішнє середовище малого бізнесу – це:

- а) усе, що перебуває за межами фірми малого бізнесу;
- б) усе, що перебуває за межами фірми малого бізнесу і впливає на неї або підпадає під її вплив;
- в) усі ті суб'єкти, з якими фірма вступає в безпосередні відносини;
- г) «клімат», в якому функціонує фірма малого бізнесу і на який вона не може впливати безпосередньо.

2. До складових (параметрів) підприємницького середовища належать:

- а) політико-правова;
- б) соціально-демографічна;
- в) інституційно-організаційна;
- г) економічна.

3. Категорія «малий бізнес», відокремлюється для того, щоб використовувати її у практиці державного управління:

- а) пом'якшити або ліквідувати конкуренцію з великим бізнесом;
- б) спростити фінансову та статистичну звітність;
- в) створити рівні з великим бізнесом умови господарювання;
- г) усі відповіді вірні.

4. Критерії віднесення підприємств до категорії суб'єктів малого підприємництва, що використовуються в Україні:

- а) галузева належність;
- б) рівень спеціалізації;
- в) чисельність зайнятих;
- г) річні обсяги продажу;
- д) обсяги інвестованих в організацію коштів;
- е) усі відповіді вірні.

5. Умови, що сприяють розвитку малого бізнесу, такі:

- а) регіональна диференціація ринку;
- б) необхідність персоніфікованого обслуговування клієнтів;
- в) місткий ринок;
- г) наявність стійкого та тривалого попиту;
- д) необхідність у після реалізаційному обслуговуванні.

6. Мале підприємництво значним чином впливає на:

- а) темпи економічного розвитку;
- б) рівень інфляції;
- в) структурну характеристику ВВП;
- г) рівень платоспроможності населення.

7. До видів (типів) підприємницької діяльності належать:

- а) виробнича;
- б) фінансова;
- в) комерційна;
- г) консультаційна;
- д) усі відповіді вірні.

8. Який правовий режим встановлюється для іноземців на

території України в разі заняття підприємницькою діяльністю?

- а) національний;
- б) спеціальний;
- в) додаткових пільг;
- г) найбільшого сприяння.

9. Які суб'єкти не мають права займатися підприємницькою діяльністю:

- а) посадові особи органів державної влади.
- б) громадяни, які не досягли 21 року.
- в) особи без громадянства.
- г) іноземці.

10. Не є підприємницькою діяльністю:

- а) заснування акціонерного товариства.
- б) організація лотерей.
- в) аудиторська діяльність.

11. З якого моменту виникає правоздатність суб'єкта підприємництва?

- а) з моменту державної реєстрації.
- б) з моменту відкриття рахунку в банку.
- в) з моменту укладення першого договору.
- г) з моменту затвердження статуту засновником.

12. Які з перелічених підприємницьких структур мають статус юридичної особи?

- а) дочірнє підприємство.
- б) представництво акціонерного товариства.
- в) відділення комерційного банку.
- г) філіал підприємства.

13. До традиційних моделей виробничої підприємницької діяльності належать:

- а) інноваційна;
- б) частково інноваційна;
- в) технологічна;
- г) класична.

14. Суб'єктами посередницького підприємництва можуть виступати:

- а) виробники;
- б) дилери;
- в) консигнанти;

- г) дистриб'ютори;
- д) споживачі;
- є) брокери;
- ж) агенти;

15. Формами виробничої підприємницької діяльності є такі:

- а) основна;
- б) допоміжна;
- в) виробнича інфраструктура;
- г) соціальна інфраструктура.

Література: [6-10, 12-15]

ЗАНЯТТЯ 4

Практичне завдання на тему: «Види підприємств, їх організаційно-правові форми та напрями діяльності»

2 години

Мета заняття: ознайомитися з основними різновидами законодавства, що регулюють діяльність суб'єктів господарювання, напрямами класифікації підприємств, окреслити правові основи функціонування підприємств та їх організаційно-правові форми

План заняття

Теоретичні питання для обговорення

1. Дайте загальну характеристику правового середовища функціонування підприємств в Україні.
2. Що таке правові основи функціонування підприємства.
3. Якими видами законодавств регулюється підприємницька діяльність? Розкрийте особливості кожного.
4. Класифікація документів правового регулювання. Надайте роз'яснення різновидам документів, які Ви знаєте.
5. Як документи розподіляють за статусом і рівнем прийняття? Наведіть приклади.

6. Яким чином держава впливає на господарську, економічну та соціальну діяльність підприємства?

7. Коли було прийнято Господарський кодекс України? Які основні розділи він включає?

8. Що належить до засновницьких документів підприємства?

9. Що таке статут підприємства? Його складові елементи.

10. Що таке колективний договір? Які питання він регулює?

11. Яким чином формується та використовується майно підприємства?

12. Опишіть процедуру створення підприємства.

13. За якими ознаками класифікують підприємства?

14. Дайте визначення комерційним і некомерційним підприємствам

15. Яку форму власності можуть мати підприємства в Україні?

16. Які підприємства розрізняють за правовим статусом і формою господарювання? Дайте їм характеристики.

17. Що таке акціонерне товариство? Які види акціонерних товариств може бути створено в Україні? В чому полягають їх розрізняльні особливості?

18. Надайте визначення товариству з обмеженою відповідальністю, товариству з додатковою відповідальністю, повному товариству, командитному товариству.

19. Які форми добровільних об'єднань підприємств та організацій існують у практиці господарювання? Охарактеризуйте їх.

Методичні вказівки до підготовки до семінарського заняття

На базі лекційного матеріалу, основної і додаткової літератури, рекомендованої до вивчення курсу джерела: періодичні видання, Інтернет, ЗМІ, підготувати змістовні та обґрунтовані відповіді на теоретичні питання щодо значення маркетинг. Студенти повинні володіти інформацією і бути готові відповідати по всім питанням, наведеним вище.

Реферати

1. Правове забезпечення підприємництва в Україні.
2. Добровільні об'єднання підприємницьких структур.
3. Франчайзинг як особлива форма організації бізнесу.

Література: [1-6, 13,15, 16]

ЗАНЯТТЯ 5

Семінар на тему: «Технологія створення підприємства (власної справи)»
2 години

Мета заняття: *вивчення технології створення підприємства (власної справи)*

План заняття

Теоретичні питання для обговорення

1. Підприємницька ідея, її джерела та методи пошуку.
2. Вибір типу підприємництва та обґрунтування цілей підприємницької діяльності.
3. Організація процесу та створення і реєстрація нового підприємства.
4. Що таке «бізнес-план»? Для кого він розробляється?
5. Яка структура «бізнес-плану»?

Методичні вказівки до підготовки до семінарського заняття

На базі лекційного матеріалу, основної і додаткової літератури, рекомендованої до вивчення курсу джерела: періодичні видання, Інтернет, ЗМІ, підготувати змістовні та обґрунтовані відповіді на теоретичні питання щодо значення маркетингу. Студенти повинні володіти інформацією і бути готові відповідати по всім питанням, наведеним вище.

Практичні завдання

1. Заповнити таблицю даних щодо переліку документів для проходження державної реєстрації підприємств різних організаційно-правових форм.

Підприємства різних організаційних форм	Заява про реєстрацію	Рішення про створення	Статут	Установчий договір між засновниками	Розмір статутного фонду	Додаткові документи
Приватне підприємство						
Акціонерне товариство						
Товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю						
Повні товариства						
Командитні товариства						
Об'єднання підприємств						

2. Скласти план заходів підготовчого етапу створення власного підприємства разом із поданням переліку установчих документів на державну реєстрацію.

3. Розкрити переваги та недоліки франчайзингу як одного із шляхів входження в бізнес.

4. Розробка розгорнутого бізнес-плану з реалізації конкретної підприємницької ідеї. Необхідно опрацювати інформацію та виконати наступні розділи документу:

Резюме.

- а) опис продукту;
- б) ринки збуту;
- в) конкуренція на ринках збуту;
- г) план маркетингу;
- д) виробничий план.

Реферати

1. Система державного регулювання та підтримка малого підприємництва в зарубіжних країнах.
2. Параметри формування належного підприємницького середовища в Україні.

Література: [1, 6-10, 15-16]

ЗАНЯТТЯ 6

Семінар на тему: «Види та форми підприємницької діяльності»
2 години

Мета заняття: *обґрунтувати різноманітні види підприємства в Україні та дати їм характеристику*

План заняття

Теоретичні питання для обговорення

1. Визначите сутність підприємства як основної ланки підприємництва.
2. Обґрунтуйте різноманітні види підприємства в Україні та дайте їм характеристику.
3. Дайте класифікацію підприємств відповідно до чинного законодавства.

Методичні вказівки до підготовки до семінарського заняття

На базі лекційного матеріалу, основної і додаткової літератури, рекомендованої до вивчення курсу джерела: періодичні видання, Інтернет, ЗМІ, підготувати змістовні та обґрунтовані відповіді на теоретичні питання щодо значення маркетингу. Студенти повинні володіти інформацією і бути готові відповідати по всім питанням, наведеним вище.

Практичні завдання

Завдання 1. Ціна м'яса – 6 грош.од./кг. Витрати фермера в грошовому вираженні рівні $700 + 0,01 \times Q$, де Q – обсяг випуску м'яса в кг. Знайдіть рівноважний обсяг випуску й максимальний прибуток.

Розв'язання:

Умова рівноваги конкурентної фірми:

$$MC = P$$

$$MC = (TC - TC) / (Q - Q) = 700 + 0,001 \times Q - 700 - 0,01 \times Q / (Q - Q) = 0,02 \times (Q - Q)$$

Таким чином, умова рівноваги здобуває вид: $0,02 \times Q = 6$, отже, рівноважний випуск дорівнює $Q = 300$ кг.

При $Q = 300$ кг маємо $TR = P \times Q = 6 \times 300 = 1800$ грош.од.

$$TC = 700 + 0,01 \times 300 = 1600 \text{ грош.од.};$$

$$\Pi = TR - TC = 1800 - 1600 = 200 \text{ грош.од.}$$

Відповідь: рівноважний обсяг випуску продукції дорівнює 300 кг, а максимальний прибуток становитиме 200 грош.од.

Реферати

1. Організаційні структури бізнесу в Україні, їхні переваги та недоліки.

2. Сутність державної політики підтримки малого підприємництва та його об'єктивна необхідність.

Література: [1-10]

ЗАНЯТТЯ 7

Семінар на тему: «Господарські товариства (ГТ) в Україні»

2 години

Мета заняття: *розкрити сутність і особливості акціонерних товариств*

План заняття

Теоретичні питання для обговорення

1. Дайте визначення господарського товариства відповідно до чинного законодавства.
2. Розкрийте сутність і особливості акціонерних товариств.
3. Визначити умови створення акціонерних товариств.
4. Прокоментуйте особливості господарського товариства неакціонерного типу та визначити умови управління ними.
5. Дати аналіз управління акціонерних товариств.

Методичні вказівки до підготовки до семінарського заняття

На базі лекційного матеріалу, основної і додаткової літератури, рекомендованої до вивчення курсу джерела: періодичні видання, Інтернет, ЗМІ, підготувати змістовні та обґрунтовані відповіді на теоретичні питання щодо значення маркетинг. Студенти повинні володіти інформацією і бути готові відповідати по всім питанням, наведеним вище.

Тестові завдання для перевірки рівня закріплення матеріалу:

(в кожному тесті правильна відповідь одна, обраний варіант необхідно обґрунтувати навчальними матеріалами):

1. Господарське товариство - це:

а) товариство, яке має статутний капітал, поділений на визначену кількість акцій, та несе відповідальність по зобов'язаннях тільки майном товариства, а акціонери несуть ризик збитків, пов'язаних із діяльністю товариства, в межах вартості належних їм акцій;

б) підприємства, установи, організації, створені на засадах угоди між юридичними особами та громадянами шляхом об'єднання їх майна та підприємницької діяльності з метою одержання прибутку;

в) акціонерне товариство, акції якого можуть розповсюджуватись шляхом вільної, відкритої підписки та доступної всім бажаючим купівлі-продажу на біржах;

г) товариство, акції якого розподіляються між засновниками і не можуть розповсюджуватись шляхом підписки, купуватися та продаватися на біржі.

2. Акціонерне товариство це:

а) товариство, яке має статутний капітал, поділений на визначену кількість акцій, та несе відповідальність по зобов'язаннях тільки майном товариства, а акціонери несуть ризик збитків, пов'язаних із діяльністю товариства, в межах вартості належних їм акцій;

б) підприємства, установи, організації, створені на засадах угоди між юридичними особами та громадянами шляхом об'єднання їх майна та підприємницької діяльності з метою одержання прибутку;

в) акціонерне товариство, акції якого можуть розповсюджуватись шляхом вільної, відкритої підписки та доступної всім бажаючим купівлі-продажу на біржах;

г) товариство, акції якого розподіляються між засновниками і не можуть розповсюджуватись шляхом підписки, купуватися та продаватися на біржі.

3. Приватне акціонерне товариство – це:

а) акціонерне товариство, яке має статутний капітал, поділений на визначену кількість акцій, та несе відповідальність по зобов'язаннях тільки майном товариства, а акціонери несуть ризик збитків, пов'язаних із діяльністю товариства, в межах вартості належних їм акцій;

б) підприємства, установи, організації, створені на засадах угоди між юридичними особами та громадянами шляхом об'єднання їх майна та підприємницької діяльності з метою одержання прибутку;

в) акціонерне товариство, акції якого можуть розповсюджуватись шляхом вільної, відкритої підписки та доступної всім бажаючим купівлі-продажу на біржах;

г) акціонерне товариство, акції якого розповсюджуватись між засновниками і не можуть розповсюджуватись шляхом підписки, купуватися та продаватися на бірже – приватно.

4. Публічне товариство – це;

а) акціонерне товариство, яке має статутний капітал, поділений на визначену кількість акцій, та несе відповідальність по зобов'язаннях тільки майном товариства, а акціонери несуть ризик збитків, пов'язаних із діяльністю товариства, в межах вартості належних їм акцій;

б) підприємства, установи, організації, створені на засадах угоди між юридичними особами та громадянами шляхом об'єднання їх майна та підприємницької діяльності з метою одержання прибутку;

в) акціонерне товариство, акції якого можуть розповсюджуватись шляхом вільної, відкритої підписки та доступної всім бажаючим купівлі-продажу на біржах;

г) акціонерне товариство, акції якого розповсюджуватись між засновниками і не можуть розповсюджуватись шляхом підписки, купуватися та продаватися на біржі – приватно.

5. Товариство з обмеженою відповідальністю – це:

а) товариство, статутний капітал якого поділено на частки, розмір яких законодавством і учасники якого відповідають за борги товариства своїми внесками до статутного капіталу, а при недостатності цих сум – додатково належним їм майном в однаковому для всіх учасників кратному розмірі до внеску кожного учасника;

б) товариство, яке має статутний капітал, поділений на визначену кількість акцій, та несе відповідальність по зобов'язаннях тільки майном товариства, а акціонери несуть ризик збитків, пов'язаних із діяльністю товариства, в межах вартості належних їм акцій;

в) товариство, учасники якого займаються спільною підприємницькою діяльністю і несуть солідарну відповідальність за собою за зобов'язаннями товариства усім своїм майном;

г) господарське товариство, яке включає поряд з одним або декількома учасниками, які несуть повну відповідальність за зобов'язаннями товариства всім своїм майном, також одного або більше учасників, відповідальність яких обмежується вкладом у майно товариства.

Практичне завдання

1. Підготовка реферату та/або доповіді на студентську наукову конференцію.
2. Виконання індивідуального завдання з бізнес-планування з реалізації конкретної підприємницької ідеї з використанням програм «Project Expert» та «BPWin».

Реферати

1. Зарубіжний досвід розвитку господарських товариств і його застосування в Україні.
2. Основні напрямки розвитку господарських товариств в Україні.

Література: [1-10, 13, 15-16]

4 ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ЗАЛІК

1. Предмет навчальної дисципліни. Основна термінологія. «Основи бізнесу» і інші навчальні дисципліни в області економіки і менеджменту.
2. Бізнес і ринкова економіка.
3. Сутність понять «бізнес» і «підприємництво», різноманітні теорії підприємництва.
4. Умови, принципи і функції підприємництва.
5. Форми підприємництва і організаційно-правові форми підприємств. Індивідуальне і колективне підприємництво.
6. Господарські товариства: зміст, порядок створення та державної реєстрації.
7. Установчі документи для створення господарчого товариства
8. Статутний фонд ВАТ і порядок його формування.
9. Відкриті Акціонерні Товариства (ВАТ): порядок створення і особливості функціонування в Україні.
10. Закриті акціонерні товариства (ЗАТ): порядок створення і особливості функціонування в Україні.

11. Випуск акцій акціонерним товариством: порядок прийняття рішення, проведення емісії та її державна реєстрація.

12. Товариства з обмеженою відповідальністю (ТОВ): порядок створення і особливості функціонування в Україні.

13. Товариства з додатковою відповідальністю. Законодавство України про створення трастів і їхня роль в економіці.

14. Державні підприємства: види і форми, підприємництво.

15. Порядок державної реєстрації фірми і основні законодавчо-нормативні документи, що його регулюють.

16. Тенденція розвитку підприємництва, його підтримка і регулювання в Україні.

17. Організаційно-виробнича діяльність в бізнесі. Виробничі функції підприємця.

18. Планування підприємницької діяльності*, внутрішньо фірмове планування. Елементи, етапи і види планування.

19. Бізнес-план, зміст і роль в розвитку підприємства. Порядок укладання і виконання.

20. Управління як функція бізнесмена. Система управління. Організація і функції управління.

21. Об'єкти управління. Управлінська стратегія, управління маркетингом.

22. Засоби управління в бізнесі..

23. Аналіз підприємницької діяльності. Основна мета аналізу і оцінка діяльності підприємства.

24. Ризик в бізнесі і аналіз конкурентного успіху.

25. Етика і етикет підприємця.

26. Етичний кодекс підприємця. Імідж. Publik relations.

27. Етикет в бізнесі і його що складові.

28. Лізинг і його роль в розвитку підприємництва.

29. Факторинг і його роль в розвитку підприємництва..

30. Комерційна діяльність підприємства: загальна характеристика і особливості розвитку в Україні.

31. Маркетинг в бізнесі, проведення маркетингових досліджень.

32. Реклама і реалізація товару. Реклама як вид підприємницької діяльності.

33. Роль бізнесмена в ціноутворенні, види цін, витрати обігу.

34. Реалізація продукції як функція бізнесмена. Засоби реалізації товару: робота на замовлення, робота на вільний ринок.

35. Торгівля, її види і особливості.

36. Види комерційних угод та їх зміст.

37. Біржі і біржова діяльність.

38. Посередницька діяльність.

39. Аудит, як вид підприємницької діяльності.

40. Малі підприємства і особливості їх розвитку в Україні.

5 РЕКОМЕНДОВАНІ ЛІТЕРАТУРА ТА ДЖЕРЕЛА

Законодавчі та нормативні документи

1. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 р. №436-IV (зі змінами і доповненнями). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.

2. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. No 435-IV (зі змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40-44 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.

3. Закон України «Про власність» від 2 липня 1991 р. № 697-12. (зі змінами і доповненнями). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T069700.html.

4. Закон України «Про господарські товариства» 19 вересня 1991р. № 1576-12 – (зі змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1576-12>.

Базова

1. Алієва-Барановська В. М. Глобальний бізнес : навч. посіб. / В. М. Алієва-Барановська. –К.: Ліра-К, 2013. – 560 с.

2. Гой І. В. Підприємництво : навч. посіб. / І. В. Гой. – К.: ЦУЛ, 2013. – 368 с. 3. Калина А. В. Державна політика розвитку

підприємництва в Україні / А. В. Калина. – К.: Патерик, 2014. – 498 с.

3. Мельников А. М. Основи організації бізнесу : навч. посіб. / за заг. ред. А. М. Мельникова [А. М. Мельников, О. А. Коваленко, Н. Б. Пундяк] – К.: «Центр учбової літератури», 2013. – 200 с.

4. Швайка Л. А. Планування діяльності підприємства / Л. А. Швайка. – К.: Ліра-К, 2014. – 268 с.

5. Шпак Н. О. Економічна стабільність суб'єктів господарювання в умовах хаотичного розвитку національної економіки України : навч. посіб. / Н. О. Шпак. – К.: Ліра-К, 2015. – 288 с.

6. Основи бізнесу: Навчальний посібник / [за ред. проф. Ф.Ф. Бутинця, К.В. Романчук]. – 2-е видання, доп. і перероб. – Житомир: ПП «Рута», 2004. – 364 с.

7. Варналій З.С. Основи підприємництва: Навч. посіб. / З.С. Варналій. – [3-є видання, випр. і доп.]. – К.: Знання-Прес, 2006. – 350 с.

Допоміжна

8. Шваб Л.І. Основи підприємництва: Навч. посіб. / Л.І. Шваб. – К.: Каравела, 2006. – 344 с.

9. Варналій З.С. Мале підприємництво: Основи теорії і практики. / З.С. Варналій. – 2-ге вид., випр. і доп. – К.: Т-во «Знання», КОО, 2003. – 302 с.

10. Гаркавенко С.С. Маркетинг. Робочий конспект та тестові завдання: Навч. посіб. / С.С. Гаркавенко. – Київ: Лібр, 2004. – 280 с.

11. Хміль Ф.Ф. Основи менеджменту: Підручник. – К.: Академвидав, 2003. – 608 с.